

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากผู้เขียนมีข้อสังเกตอยู่ 3 ประการ คือ

ประการแรก ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่า คำที่มีความหมายบ่งบอกเวลาบางคำ อาจจะปรากฏตามลำพังตน หรือท้ายประโยคก็ได้ หรือปรากฏร่วมกับคำอื่นก็ได้ เช่น คำว่า กลางคืน ในประโยคว่า

ก. กลางคืน หนาวนะ

หนาวนะ กลางคืน

ข. ตอนกลางคืน หนาวมากไหม

หนาวมากไหม ตอนกลางคืน

แต่บางคำปรากฏตามลำพังไม่ได้จะต้องปรากฏร่วมกับคำอื่นเสมอ เช่น คำว่า วัน ในประโยคว่า

วันนี้ เหนื่อยจัง

เหนื่อยจัง วันนี้

ผู้เขียนจึงใคร่จะศึกษาดูว่า คำที่มีความหมายบ่งบอกเวลาเหล่านี้ ซึ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เรียกว่า คำบอกเวลา¹ มีคำใดบ้างที่ปรากฏตามลำพังได้และคำใดบ้างที่ปรากฏตามลำพังไม่ได้ และแต่ละคำอาจจะปรากฏร่วมกับคำในหมวดใดได้บ้าง

---

¹ ดูหน้า 4 - 5.

ประการที่สอง ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่า คำบอกเวลาบางคำอาจจะทำหน้าที่
 อย่างเดียวกับคำหมวดอื่น ๆ ไตควย เช่น คำว่า เขา ซึ่งอาจจะทำหน้าที่อย่างเดียวกับคำกริยากรรม หรือ คำกริยาวิเศษณ์ หรือคำคุณศัพท์¹ ก็ได้ควย ดังในประโยคว่า

- ก. เขาแล้ว
- ข. เขาคงคืนเขา
- ค. อาหารเขามีอะไรบ้าง

คำว่า เขา ในประโยค ก. ทำหน้าที่อย่างเดียวกับคำกริยากรรม.

ในประโยค ข. ทำหน้าที่อย่างเดียวกับ คำกริยาวิเศษณ์

และ ในประโยค ค. ทำหน้าที่อย่างเดียวกับ คำคุณศัพท์

คำบอกเวลาบางคำ อาจจะทำหน้าที่อย่างเดียวกับคำนาม² ก็ได้ควย เช่น
 คำว่า ฤดูหนาว ในประโยคว่า

ฤดูหนาวผ่านไปแล้ว

ควยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้เขียนใคร่จะศึกษาดูว่า คำบอกเวลาแต่ละคำอาจจะทำหน้าที่
 อย่างเดียวกับคำหมวดอื่นอะไรบ้าง

ประการที่สาม ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่า คำบอกเวลาอาจจะปรากฏเรียงกัน
 เป็นกลุ่มคำได้ โดยที่อาจจะไม่มีหรือไม่มีคำในหมวดอื่นอยู่ควยก็ได้ เช่น

เมื่อ/คืน (นี้) นอนตีกไปหน่อย

เมื่อ/ตอน/เช้า (นี้) เกิดรถชนกันที่ปากตรอก

¹ ดูคำอธิบายเรื่อง คำกริยากรรม คำกริยาวิเศษณ์ และคำคุณศัพท์ ในบทที่ 3
 หน้า 66 - 9.

² ดูคำอธิบายเรื่อง คำนาม ในบทที่ 3 หน้า 66 - 7.

ผู้เขียนจึงใคร่จะศึกษาว่า คำบอกเวลาอาจจะทำหน้าที่ร่วมกับคำอื่น ๆ ได้อย่างไรบ้าง

ด้วยเหตุที่ผู้เขียนได้ข้อสังเกตทั้ง 3 ประการนี้ ประกอบกับเห็นว่า ยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาเรื่องคำบอกเวลาอย่างละเอียด ผู้เขียนจึงได้เลือกเรื่อง คำบอกเวลาในภาษาไทย เป็นหัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะ และหน้าที่ของคำบอกเวลา ทั้งเมื่อปรากฏตามลำพัง และเมื่อเป็นส่วนประกอบของกาลวลีในภาษาไทย

1.3 การวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

พระยาอุปทิศศิลปสารได้กล่าวถึงเรื่อง กาลวิเศษณ์ ในหนังสือ หลักภาษาไทย ตอน "วจีวิภาค" ว่า

กาลวิเศษณ์ (อ่าน กาน - ละวิเสศ) คือ คำวิเศษณ์บอกเวลา หมายความว่า คำวิเศษณ์ที่แสดงเวลาภายหน้าภายหลัง หรือเวลาปัจจุบัน หรือเวลาเร็ว ช้า ก่อน หลัง ฯลฯ ตัวอย่าง

(1) ประกอบนาม คนโบราณ คนภายหลัง คนเดี๋ยวนี้ เวลานาน
เวลาช้า เวลาเร็ว เวลาเช้า เวลาเย็น เวลาค่ำ ฯลฯ

(2) ประกอบกริยา นอนช้า นอนนาน นอนก่อน นอนภายหลัง
นอนเดี๋ยวนี้ นอนเย็น ตื่นเช้า ฯลฯ¹

¹ พระยาอุปทิศศิลปสาร, หลักภาษาไทย "วจีวิภาค" (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2499), หน้า 32.

นายกำชัย ทองหล่อ ไต่ถั่วถึงเรื่อง กาลวิเศษณ์ ในหนังสือ หลักภาษาไทย

ว่า

กาลวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่ประกอบบอกเวลา เช่น เข้า สาย บ่าย
เย็น คำ อคิต อนาคต ปัจจุบัน ฯลฯ ตัวอย่าง

- (1) คนโบราณ ไม่ชอบทำงานเวลากลางคืน
- (2) เขาเดี๋ยวนี้ ไม่เหมือนกับเขาแต่ก่อน
- (3) ฉันนอนก่อน ฉันทิ้งเขา
- (4) คนดีเดี๋ยวนี้ ไม่เหมือนกับคนดีแต่ก่อน

ในประโยคที่ 1 กาลวิเศษณ์ประกอบนาม, ประโยคที่ 2 ประกอบ
สรรพนาม, ประโยคที่ 3 ประกอบกริยา, ประโยคที่ 4 ประกอบวิเศษณ์¹

ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์ ไต่ถั่วถึงเรื่อง คำบอกเวลา ไว้ในหนังสือ เอกสาร
การนิเทศกรรมการศึกษา ในหัวข้อเรื่อง " การวิเคราะห์ภาษาไทยตามหลักภาษาศาสตร์ "

ว่า

คำบอกเวลา มีลักษณะต่างจากคำอื่น ๆ โดยเฉพาะคำลักษณนามในเรื่อง
ที่ว่า มันอาจจะอยู่ข้างหน้าคำบอกกำหนดเสียงตรีไคท์ทันที ; และอาจจะตาม
หลังคำบอกจำนวน , หรือ คำก่อนคำบอกจำนวนใด แต่จะตามหลังคำบอก
จำนวนซึ่งมีค่านามอยู่ข้างหน้าไมใด ตัวอย่าง

คืน นี้, วัน นั้น, ปี ไทน์
คำ 3 คำนี้เป็นคำบอกเวลา และปรากฏหน้าคำ นี้ นั้น ไนน์ ได้ทันที
(เช่นเดียวกับคำลักษณนาม หรือ คำหลอม)

ตัวอย่างที่คำพวกนี้อยู่ข้างหลังคำบอกจำนวน คือ
สอง โมง, สี่ ชม, สิบ นาที
(ในที่นี้ก็ทำหน้าที่เช่นเดียวกับคำลักษณนามอีก)

ตัวอย่างที่คำพวกนี้อยู่ข้างหลังคำก่อนคำบอกจำนวน คือ
สัก ครู่, ทั้ง วัน, เกือบ เดือน

¹ กำชัย ทองหล่อ, หลักภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่สอง ; พระนคร : สำนักพิมพ์
บำรุงสาส์น, 2509), หน้า 332.

คำลักษณนามจะปรากฏในตัวอย่างเหล่านี้ คือ

มีด สอง เล่ม

น้ำ สาม แก้ว

ซึ่งเป็นคำพหูพจน์ที่ประกอบด้วย คำนาม บอกจำนวน ลักษณะนาม แต่เราจะเอาคำบอกเวลามาแทนลักษณะนาม ในคำพหูพจน์แบบนี้ไม่ได้ เช่น เราจะพูดว่า "วัน สอง วัน" "ปี สาม ปี" ไม่ได้¹

นอกจากนี้ ดร.วิจิตร ยังได้กล่าวถึงเรื่อง คำบอกเวลา ไว้ในวิทยานิพนธ์
คุณผู้บันทึก เรื่อง Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai ในหัวข้อเรื่อง "Time-words"² อีกด้วย

ในการวิจัยเรื่อง คำบอกเวลาในภาษาไทย ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้อาศัย
บทที่ว่าด้วย "Word-Classes" ในวิทยานิพนธ์ของ ดร.วิจิตร ภาคพงศ์ ดังกล่าว
เป็นพื้นฐาน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยมีดังนี้

- (1) จะวิจัยเฉพาะคำบอกเวลาในภาษาไทย
- (2) การวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ระหว่างบุคคลธรรมดา
ในกรุงเทพฯ ซึ่งถือเป็นภาษาราชการของไทยด้วย ไม่ได้คลุมไปถึงภาษาเขียน และราชา
ศัพท์

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมการฝึกหัดครู, หน่วยศึกษานิเทศก์, เอกสารการนิเทศก์
การศึกษา ฉบับที่ 100, คู่มือวิชาภาษาไทย เล่ม 3, (พระนคร, 2512), หน้า 126.

² Vichin Panupong, Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai (Bangkok : The Siam Society, 1970), pp. 152-7.

1.5 ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัยนี้

- (1) ระบุลักษณะโครงสร้างของภาษาไทยได้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยเฉพาะลักษณะและหน้าที่ของคำบอกเวลา
- (2) เป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่จะศึกษาและค้นคว้าเรื่องหน้าที่ของคำหมวดอื่น ๆ ในภาษาไทยต่อไป

1.6 วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

- (1) สืบหาเอกสาร หนังสือ และวิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวกับหลักภาษาไทย เพื่อค้นคว้ามีเล่มใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัยนี้บ้าง
- (2) เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาจากภาษาที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ใช้พูด นอกจากนี้ ยังได้ข้อมูลจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน หนังสือนวนิยาย วิทยานิพนธ์ และจากการสนทนาระหว่างผู้เขียนวิทยานิพนธ์ และผู้อื่นซึ่งใช้ภาษากรุงเทพฯ
- (3) นำข้อมูลที่บันทึกไว้มารวบรวม แยกประเภท หรือรวมกลุ่ม โดยอาศัยวิธีการทางภาษาศาสตร์ คือ อาศัยตำแหน่ง และหน้าที่เป็นสำคัญ
- (4) สรุปผลการวิจัย และเสนอขอเสนอแนะ

1.7 เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

- _____ (สัญลักษณ์) ใช้ชี้คำใดคำ หรือข้อความที่สำคัญหรือที่กำลังกล่าวถึงอยู่
- * (ดอกจัน) ใช้กำกับไว้ข้างหน้าข้อความที่ไม่มีใช้ในภาษาไทย
- ... ใช้เขียนระหว่างคำที่เป็นส่วนประกอบของหน่วยจำนวนแบบต่าง ๆ เพื่อแสดงว่าเรียงอยู่ห่างกัน
- / ใช้แยกสิ่งที่กำลังกล่าวถึงออกจากกันให้เห็นเด่นชัด หรือ ใช้คั่น เช่น คั่นประโยค 2 ประโยค ซึ่งประกอบกันเข้าเป็นประโยคผสม หรือ คั่นหน่วยวลี

การเว้นวรรคในตัวอย่าง ในกรณีที่กำลังพูดถึงหน่วยโครงสร้างของประโยค หน่วยประโยคแต่ละหน่วยจะเขียนแยกกัน คือ มีการเว้นวรรคระหว่างหน่วยโครงสร้างแต่ละหน่วย

( ) นชลิขิต ใช้สำหรับใส่ข้อความเพื่ออธิบายเพิ่มเติม หรือกับส่วนที่ไม่เกี่ยวข้อง กับสิ่งที่กำลังพูดถึงออกไป หรือเพื่อแสดงว่า ข้อความในนชลิขิต อาจจะปรากฏหรือไม่ก็ได้

- (ยัติภังค์) ก. ใช้ชี้คข้างหลัง และข้างหน้าคำคนละคำที่เป็นส่วนประกอบของหน่วยวลีที่อยู่ไม่ต่อกัน เพื่อแสดงว่า คำที่มียัติภังค์ตามมา และคำที่มียัติภังค์นำหน้านั้น เป็นส่วนประกอบของหน่วยวลีหน่วยเดียวกัน (ดูตัวอย่างในหน้า 94)

ข. ใช้ชี้คข้างหลัง และข้างหน้าส่วนประกอบของหน่วยประโยคที่อยู่ไม่ต่อกัน เพื่อแสดงว่า ส่วนประกอบที่มียัติภังค์ตามมา และส่วนประกอบที่มียัติภังค์นำหน้านั้น เป็นส่วนประกอบของหน่วยประโยคหน่วยเดียวกัน

1.8 คำจำกัดความของศัพท์เฉพาะ

ศัพท์เฉพาะที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้ตามวิทยานิพนธ์คุณหญิงอัถิต เรื่อง Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai ของ คร. วิจิตรนันท์ ภาพทงศ์ ศัพท์เฉพาะเหล่านี้ ได้แก่

ประโยคเริ่ม

คือ ประโยคที่ใช้เริ่มบทสนทนาได้ การที่จะเข้าใจประโยคชนิดนี้ ไม่จำเป็นต้องอาศัยคำพูดที่มาก่อน ประโยคเริ่มอาจใช้ในตอนกลางของบทสนทนาได้ ไม่จำเป็นต้องใช้เริ่มบทสนทนาเสมอไป

ตัวอย่าง

ของลดราคาแล้ว

เป็นประโยคเริ่ม ซึ่งใช้เริ่มบทสนทนา

คุณไม่อยากจะอะไรบ้างหรือ

เป็นประโยคเริ่ม ซึ่งใช้ในตอนกลางของบทสนทนา

ประโยคไม่เริ่ม

คือ ประโยคซึ่งไม่อาจจะใช้เริ่มบทสนทนาได้ เพราะความหมายของมันขึ้นอยู่กับประโยคอื่น ๆ ที่มาก่อนหน้าแล้วในบทสนทนาเดียวกัน เช่น "ไม่อยู่ค่ะ" ประโยคนี้เป็นประโยคไม่เริ่ม เพราะจะไม่มีใครเข้าใจประโยคนี้ได้ ถ้าไม่มีประโยคอื่นนำหน้ามาก่อน เช่น "คุณสมชายอยู่ไหนคะ"

ประโยคสามัญ

คือ ประโยคที่ไม่มีหน่วยประโยคใดเป็นประโยคลดฐานะ¹ ประโยคสามัญนี้อาจจะเป็นประโยคเริ่ม หรือไม่เริ่มก็ได้ เช่น ในบทสนทนาว่า

ทิวจัง เป็นประโยคเริ่ม

ทานอะไรก่อนซิ เป็นประโยคไม่เริ่ม

ประโยคซับซ้อน

คือ ประโยคที่มีหน่วยประโยคอย่างน้อย 1 หน่วย เป็นประโยคลดฐานะ ประโยคลดฐานะเหล่านี้ จะมีคำเชื่อมสัมพันธ "ที่" หรือ "ซึ่ง" อยู่ด้วย ประโยคซับซ้อนนี้อาจจะเป็นประโยคเริ่ม หรือ ไม่เริ่ม ก็ได้

ตัวอย่างที่มีหน่วยประธานเป็นประโยคลดฐานะ

รถที่กำลังแล่นเร็ว ใหญ่จังนะ

ตัวอย่างที่มีหน่วยกรรมตรงเป็นประโยคลดฐานะ

อยากอ่าน หนังสือที่อยู่บนโต๊ะ

ตัวอย่างที่มีหน่วยกรรมรองเป็นประโยคลดฐานะ

ฉัน จะสอน ภาษาไทย ฝรั่งที่เพิ่งมาจากอังกฤษ

ประโยคผสม

คือ ประโยคซึ่งอาจจะประกอบด้วยอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

ก. ประโยคสามัญตั้งแต่สองประโยคขึ้นไป

ข. ประโยคสามัญ กับ ประโยคซับซ้อน

¹ ดูเชิงอรรถที่ 1 หน้า 88.

ค. ประโยคสามัญ กับ ประโยคผสม

ในแต่ละกรณีนี้ จะมีคำเชื่อมประโยคมาเชื่อม ประโยคแต่ละประโยคซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นประโยคผสม และประโยคผสมเอง อาจจะเป็นประโยคเริ่ม หรือไม่เริ่มก็ได้ ในตัวอย่างต่อไปนี้จะขีดเส้นใต้คำเชื่อมประโยค

ตัวอย่างที่ประกอบด้วยประโยคสามัญสองประโยค

คุณจะอยู่/หรือจะไป
ถ้าทิว/ทวนอะไรก่อนซิ

ตัวอย่างที่ประกอบด้วยประโยคสามัญสามประโยค

คุณจะขึ้นรถเมล์/หรือจะไปแท็กซี่/หรือจะไปรถไฟ

ตัวอย่างที่ประกอบด้วยประโยคสามัญ กับ ประโยคซับซ้อน

รู้ไหม/ว่าไซ้ที่เราซื้อมาเสียตั้งหลายใบ
ช่วยเก็บของที่อยู่ข้างนอกเข้ามาด้วยนะ/ถ้าฝนตก

ตัวอย่างที่ประกอบด้วยประโยคสามัญ กับ ประโยคผสม

เธอรู้ไหม/ว่าเด็กรู้/ว่าเรารู้เรื่องนั้นคือ
ฉันดีใจ/ที่เธอไม่เสียใจมาก/ที่สอบไม่ได้

หน่วยประโยค หมายถึงหน่วยโครงสร้าง ซึ่งปรากฏในตำแหน่งโครงสร้างต่าง ๆ ของประโยค หน่วยประโยคเหล่านี้เองที่ประกอบกันเข้าเป็นประโยค ประโยคหนึ่งอาจจะประกอบด้วยหน่วยประโยคหน่วยเดียว หรือหลายหน่วยก็ได้ หน่วยประโยคอาจแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

ก. หน่วยประโยคมูลฐาน ซึ่งมีอยู่ 7 ชนิด คือ

(1) หน่วยประธาน

คำนามในประโยคที่มีแต่ คำนาม และคำกริยา เรียงกันเป็นแบบ นาม กริยา เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยค เรียกว่า หน่วยประธาน

ตัวอย่าง

คำว่า เด็ก หัด
เด็ก ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานของประโยคนี้

(2) หน่วยกรรมตรง

คำนามในประโยคที่มีแต่คำนาม และคำกริยา เรียงกันเป็นแบบ กริยา นาม
 เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยค เรียกว่า หน่วยกรรมตรง

ตัวอย่าง

คำว่า คิม น้ำ
น้ำ ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงของประโยคนี้

ในกรณีสี่ที่มีคำนามสองคำในประโยคที่มีแต่คำนาม และ คำกริยา เรียงกันเป็นแบบ
 นาม กริยา นาม คำนามคำแรกเมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยค เรียกว่า หน่วยประธาน
 ส่วนคำนามคำที่สอง เรียกว่า หน่วยกรรมตรง

ตัวอย่าง

คำว่า น้อง คิม น้ำ
น้อง ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน และคำว่า น้ำ ถือว่าเป็นหน่วย
 กรรมตรงของประโยค

(3) หน่วยกรรมรอง

คำนามในประโยคที่มีแต่คำนาม และคำกริยาเรียงกันเป็นแบบ นาม กริยา นาม
 นาม คำนามคำที่สาม เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยค เรียกว่า หน่วยกรรมรอง

ตัวอย่าง

คำว่า แม่ ให้ สตางค์ น้อง
น้อง ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรองของประโยค ส่วนคำว่า แม่
 เป็นหน่วยประธาน และคำว่า สตางค์ เป็นหน่วยกรรมตรง

(4) หน่วยนามพิเศษ

คำนามในประโยคที่มีแต่คำนามคำเดียว เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยค เรียกว่า หน่วยนามพิเศษ

ตัวอย่าง

แม่!

(5) หน่วยกริยาศกรม

หน่วยกริยาซึ่งมีหน่วยกรรมตรงตามหลัง เรียกว่า หน่วยกริยาศกรม ดังนั้น คำกริยาที่อยู่ในแบบ กริยา นาม และแบบ นาม กริยา นาม ดังกล่าวแล้ว เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยค ก็ถือว่าเป็น หน่วยกริยาศกรม

(6) หน่วยกริยาอกรรม

หน่วยกริยา ซึ่งไม่มีหน่วยกรรมตรงตามหลัง เรียกว่า หน่วยกริยาอกรรม ดังนั้น คำกริยาที่อยู่ในแบบ นาม กริยา ดังกล่าวแล้ว เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยค ก็ถือว่าเป็น หน่วยกริยาอกรรม

(7) หน่วยกริยาทวิกรรม

หน่วยกริยา ซึ่งมีทั้งหน่วยกรรมตรง และหน่วยกรรมรอง ตามหลัง เรียกว่า หน่วยกริยาทวิกรรม ดังนั้น คำกริยาที่อยู่ในแบบ นาม กริยา นาม นาม ดังกล่าวแล้ว เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยค ก็ถือว่าเป็น หน่วยกริยาทวิกรรม

ข. หน่วยประโยคเสริม ซึ่งได้แก่ หน่วยเสริม 3 ชนิด คือ

(1) หน่วยเสริมพิเศษ

คือ พิเศษวลี ซึ่งอาจจะปรากฏกัน หรือท้ายประโยคก็ได้ โดยไม่ทำให้ความหมายของทั้งประโยคเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่าง

นากลัว รถไม่มาแล้ว

รถไมมาแล้ว นากลัว
ตามธรรมดา ฉับไม่คุ้มเลย
 ฉับไม่คุ้มเลย ตามธรรมดา

(2) หน่วยเสริมบอกสถานที่

คือ สถานที่ ซึ่งอาจจะปรากฏกัน หรือท้ายประโยคก็ได้ โดยไม่ทำให้ความหมายของทั้งประโยคเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่าง

บนสะพาน รถตายบ่อย
 รถตายบ่อย บนสะพาน

(3) หน่วยเสริมบอกเวลา

คือ กาลวดี ซึ่งอาจจะปรากฏกัน หรือท้ายประโยคก็ได้ โดยไม่ทำให้ความหมายของทั้งประโยคเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่าง

ตอนเช้า รถแน่นเหลือเกิน
 รถแน่นเหลือเกิน ตอนเช้า

นามวลี

ไคแก่ คำนามหรือคำสรรพนาม คำเดียว คำนามกับส่วนขยาย หรือคำสรรพนามกับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคนิติโคจรชนิดหนึ่งใน 4 ชนิดนี้ คือ หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง และหน่วยนามพิเศษ

ตัวอย่าง

คำนามคำเดียว เช่น ฝน ตก
 คำสรรพนามคำเดียว เช่น เขา กำลังหลับ
 คำนามกับส่วนขยาย เช่น ถาด/ใบนั้น สวยดี

คำสรรพนามกับส่วนขยาย เช่น คุณ/สองคน หิวหรือยัง

กริยาวลี

ไต่แก คำกริยาคำเดียว หรือคำกริยากับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคชนิดใดชนิดหนึ่งใน 3 ชนิดนี้ คือ หน่วยกริยากรรม หน่วยกริยาสกรรม และหน่วยกริยาหวิกรรม

ตัวอย่าง

คำกริยากับส่วนขยาย เช่น เด็ก นอน/แล้ว

พิเศษวลี

ไต่แก คำพิเศษคำเดียว หรือคำพิเศษที่มีคำบุพบท "ตาม" นำหน้า ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมชนิดหนึ่ง คือ หน่วยเสริมพิเศษ

ตัวอย่าง

คำพิเศษคำเดียว เช่น ปกติ เขาค้นเช่า

คำพิเศษที่มี "ตาม" นำหน้า เช่น ตาม/ธรรมดา พอไม่คุ้มเลย

สถานวลี

ไต่แก นามวลี ที่นำด้วยคำบุพบทคำเดียว สองคำ หรือ สามคำ หรือคำบุพบทสองคำเรียงกัน ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมชนิดหนึ่ง คือ หน่วยเสริมบอกสถานที่

ตัวอย่าง

นามวลีที่นำด้วยคำบุพบทคำเดียว เช่น ใน/ห้องนี้ ผู้เฒ่าจะจริง

นามวลีที่นำด้วยคำบุพบทสองคำ เช่น ตรง/หน้า/ไปรษณีย์ รถชนกันบ่อย

นามวลีที่นำด้วยคำบุพบทสามคำ เช่น ที่/บน/หลัง/ตู้ ใกรอบยาวางของนะ

คำบุพบทสองคำเรียงกัน เช่น ข้าง/นอก ลมแรง

กาลวลี¹

ไต่แก คำบอกเวลากับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมชนิดหนึ่ง คือ
หน่วยเสริมบอกเวลา

ตัวอย่าง

เมื่อ/วาน เด็กดื่มช็อคชัม

พรุ่ง/นี้ ฉันจะไปเพชรบุรี

หน่วยนามวลี

ไต่แก หน่วยโครงสร้างที่ประกอบกันเข้าเป็นนามวลี หน่วยนามวลีมี 5 หน่วย
ดังนี้คือ

1. หน่วยหลัก อาจจะประกอบด้วยอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้
  - ก. คำนามคำเดียว เช่น รถคันนั้น บ้านหลังใหญ่
  - ข. คำสรรพนามคำเดียว เช่น คุณสองคน ฉันคนเดียว
  - ค. คำนามที่เป็นคำผสม เช่น ชอบเงิน หลอดไฟ
  - ง. คำนามสองคำเรียงกัน โดยอาจจะมี หรือไม่มีคำเชื่อมนามอยู่ควบก็ได้ เช่น
คุณแจ/ตู้ใบใหญ่ พ่อ/กับ/แม่
  - จ. คำสรรพนามสองคำเรียงกัน หรือคำสรรพนามกับคำนามเรียงกัน โดยมี
คำเชื่อมนามอยู่ควบ เช่น คุณ/กับ/ฉัน คุณ/กับ/นิก
  - ฉ. คำนามสามคำเรียงกัน หรือคำนามสองคำ กับคำสรรพนามหนึ่งคำ เรียง
กันโดยมีคำเชื่อมนามอยู่ควบสองคำ เช่น เสื้อ/กะ/กางเกง/ของ/เด็ก
ปากกา/กะ/ดินสอ/ของ/เธอ

¹ ศึกษาระเบียบเรื่อง กาลวลี ในบทที่ 4

2. หน่วยกรรมย่อย อาจจะประกอบด้วยอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

- ก. คำอกรรมย่อยคำเดียว เช่น ซ่อนเล็ก
- ข. คำลักษณะนาม กับคำอกรรมย่อย เช่น มีดเล่ม/ใหญ่

3. หน่วยวลีเสริม อาจจะประกอบด้วยอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

- ก. คำพิเศษคำเดียว เช่น หนังสือส่วนมาก
- ข. วลีลดฐานะ¹ ชนิดใดชนิดหนึ่งใน 2 ชนิดนี้ คือ
  - (1) สถานวลีลดฐานะ¹ เช่น เด็กที่บ้าน ที่ดินตรงนั้น
  - (2) กาลวลีลดฐานะ¹ เช่น หนังสือพิมพ์วันนี้ ข่าวเมื่อวานนี้
- ค. คำลักษณะนาม กับกาลวลีลดฐานะ เช่น หนังสือพิมพ์ฉบับ/เมื่อวานนี้

4. หน่วยบอกจำนวน ต้องประกอบด้วยคำลักษณะนามอย่างน้อย 1 คำ และอาจจะประกอบด้วยคำบอกจำนวน คำบอกลำดับที่ คำหน้าคำบอกจำนวน หรือคำหลังคำบอกจำนวน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือหลายชนิดเรียงกัน

ตัวอย่าง

คำลักษณะนามคำเดียว เช่น ขอหมอนใบสี

คำบอกจำนวน กับ คำลักษณะนาม เช่น เด็ก 2/คน

คำลักษณะนาม กับ คำบอกลำดับที่ เช่น บ้านหลัง/แรก

¹ วลีลดฐานะ ได้แก่ วลีที่ลดฐานะลงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของวลีชนิดอื่น ๆ เช่น เป็นส่วนหนึ่งของนามวลี วลีลดฐานะมี 2 ชนิด คือ สถานวลีลดฐานะ กับ กาลวลีลดฐานะ

สถานวลีลดฐานะ ได้แก่ สถานวลี ซึ่งเดิมทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกสถานที่ลดฐานะลงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของนามวลี หรือ กริยาวลี

กาลวลีลดฐานะ ได้แก่ กาลวลีซึ่งเดิมทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกเวลาลดฐานะลงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของนามวลี หรือ กริยาวลี

คำนำคำบอกจำนวน กับ คำลักษณนาม เช่น เด็กอีก/คน

คำลักษณนาม กับ คำหลังคำบอกจำนวน เช่น ผ้าหลา/เศษ ๆ

คำบอกจำนวน คำลักษณนาม และคำหลังคำบอกจำนวน เช่น ผ้า 3/หลา/เท่านั้น

5. หน่วยบอกกำหนด อาจจะประกอบด้วยอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

ก. คำบอกกำหนดเสียงโทคำเดียว เช่น มีคี่ กระเป๋านโนน

ข. คำลักษณนาม กับ คำบอกกำหนดเสียงตรี เช่น เด็กคน/นี้

ค. คำเชื่อมสัมพันธ "ที่" หรือ "ซึ่ง" กับ ประโยคลดฐานะ เช่น
กุหลาบที่/ยังตูมอยู่ เรื่องใหญ่ซึ่ง/กำลังเป็นข่าว

ง. คำลักษณนาม กับ คำเชื่อมสัมพันธ "ที่" หรือ "ซึ่ง" กับ ประโยคลด
ฐานะ เช่น กุหลาบดอก/ที่/ยังตูมอยู่

หน่วยกริยาวลี

ได้แก่ หน่วยโครงสร้างที่ประกอบกันเข้าเป็นกริยาวลี หน่วยกริยาวลี มี 4 หน่วย

ดังนี้ คือ

1. หน่วยแกน อาจจะประกอบด้วยอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

ก. คำกริยาคำเดียว เช่น นอน เดิน

ข. คำกริยาที่เป็นคำผสม เช่น เดินทาง ว่ายน้ำ

ค. คำนำกริยา กับ คำกริยา เช่น ไป/เที่ยว มา/ส่ง

ง. คำกริยา กับ คำหลังกริยา เช่น ย้าย/ไป กลับ/มา

จ. คำนำกริยา คำกริยา และคำหลังกริยา เช่น มา/เอา/ไป

ค. คำกริยาตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปเรียงกัน โดยอาจจะมีหรือไม่มีคำนำกริยาหรือ
คำหลังกริยาอยู่ด้วยก็ได้ เช่น มอง/เห็น มา/เดิน/ดู นอน/หลับ/ไป

ข. คำกริยา 2 คำเรียงกัน โดยมีคำว่า "ให้" ซึ่งเป็นคำเชื่อมกริยาเชื่อม
อยู่และอาจจะมีหรือไม่มีคำนำกริยา หรือคำหลังกริยา อยู่ด้วยก็ได้ เช่น
นั่ง/ให้/สบาย คิด/ให้/ดี त्म/ให้/สก/เสีย ซื้อ/ไป/ให้/พอ

2. หน่วยชวกริยาหน้าหน่วยแกน อาจจะประกอบด้วยอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

ก. คำว่า "ไม่" คำเดียว เช่น ไมรอน โดย ไม่ เข้าใจ

ข. คำชวกริยาคำเดียว เช่น กำลัง หมุน เกือบ ล้ม

ค. คำชวกริยาหลายคำ เช่น กำลัง จะ หมุน คง จะ หลับ

ง. คำชวกริยาคำเดียว หรือ หลายคำ กับคำว่า "ไม่" เช่น

คง ไม่ หมุน อาจ จะ ไม่ สำเร็จ

3. หน่วยชวกริยาลังหน่วยแกน อาจจะประกอบด้วยคำว่า อยู่ แล้ว หรือ

อยู่แล้ว เช่น

นั่ง อยู่ นอน แล้ว คอย อยู่ แล้ว

4. หน่วยขยาย อาจจะประกอบด้วยอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

ก. คำกริยวิเศษณ์คำเดียว เช่น ทิว จริง หนาว เหลือ เกิน

ข. คำกริยวิเศษณ์ 2 คำเรียงกัน เช่น เจ อกัน เร อวย

อยาก ไป คว ย จริง

ค. สถานวลีลดฐานะ เช่น อยู่ บน โต๊ะ ลุก จาก เก้าอี้

ง. กาลวลีลดฐานะ เช่น ต้อง ออก ไป เดี ย นี้ แล้ว

จ. สถานวลีลดฐานะ กับ กาลวลีลดฐานะเรียงกัน เช่น

ต้อง อยู่ ที่ ใน ลอน ดอน ปี หนึ่ง

จะ พัก ที่ โรง แรม อีก คืน เดี ย

ฉ. สถานวลีเต็ม¹ เช่น คิม แต่ เป็ ย ร กำลัง คุย กับ เพ็ อ บ

ช. กาลวลีเต็ม¹ เช่น คืน แต่ เช า นอน แต่ หัว ค ำ

¹ สถานวลีเต็ม และ กาลวลีเต็ม มีส่วนประกอบคล้ายสถานวลี และ กาลวลี แต่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคเสริมไม่ได้

- ข. สถานวลีเทียม กับ กาลวลีเทียม เรียงกัน เช่น
ติดต่อกับเสา/หลายครั้ง แล้ว
- ค. สถานวลีลดฐานะ กับ กาลวลีเทียม เรียงกัน เช่น
ออกจากบ้าน/แคว้น
- ง. คำกริยาวิเศษณ์ กับ สถานวลีลดฐานะ หรือกาลวลีลดฐานะ เช่น
เข็ญจักษ์กัน/ที่กรุงเทพฯ
เพ็งเห็นกัน/เมื่อ
- จ. คำกริยาวิเศษณ์ กับ สถานวลีเทียม หรือ กาลวลีเทียม เช่น
บนกัน/แต่เรื่องอากาศ
คืนกัน/แต่เช้า
- ฉ. สถานวลีลดฐานะ หรือกาลวลีลดฐานะ กับ คำกริยาวิเศษณ์ เช่น
มาที่นี่/บอย
กำลังจะออกไปอยู่เดี๋ยวนี้/ที่เคี้ยว
- ช. สถานวลีเทียม หรือ กาลวลีเทียม กับ คำกริยาวิเศษณ์ เช่น
มีแต่ขาว/มั่ง
คืนแต่เรา/หนอย

คำหมวดต่าง ๆ

คำอาจจะแบ่งออกเป็นหมวดต่าง ๆ ได้ ตามตำแหน่งและหน้าที่ โดยการใช้กรอบ
 ประโยคทดสอบ ดังนี้คือ

1. คำกริยากรรม

ในการกำหนดคำหมวดนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 4 ตำแหน่ง 2 กรอบ ดังนี้คือ

ก. นาม 2 นาม แล้ว เช่น พอ ตั้ง นาฬิกา แล้ว

ข. นาม กำลัง 3 นาม เช่น พอ กำลัง ตั้ง นาฬิกา

ถ้าใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ของกรอบ ก. และตำแหน่งที่ 3 ของ
 กรอบ ข. ได้ เรียกว่า คำกริยากรรม ในตัวอย่าง มีคำว่า ตั้ง เป็นคำกริยากรรม

2. คำกริยาวิกรรม

ในการกำหนดคำหยาบนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 5 คำแห่ง 2 กรอบ ดังนี้คือ
 ก. นาม 2 นาม นาม แล้ว เช่น แม่ ให้ สตางค์ น้อง แล้ว
 ข. นาม คำดัง 3 นาม นาม เช่น แม่ คำดัง ให้ สตางค์ น้อง
 คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ของกรอบ ก. และตำแหน่งที่ 3 ของกรอบ ข. ได้
 เรียกว่า คำกริยาวิกรรม ในตัวอย่าง มีคำว่า ให้ เป็นคำกริยาวิกรรม

3. คำกริยาอาการยอย

ในการกำหนดคำหยาบนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 5 คำแห่ง 2 ดังนี้คือ
 นาม 2 กวา นาม แล้ว เช่น เตื่อ เกา กวา กระจโปรง แล้ว
 คำกริยาอาการยอยคำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ เรียกว่า
 คำกริยาอาการยอย ในตัวอย่าง มีคำว่า เกา เป็นคำกริยาอาการยอย

4. คำสรรพนาม

จัดเป็นหมวดย่อยของคำนาม เพราะ คำสรรพนามทุกคำอาจจะปรากฏในตำแหน่งของคำนาม
 (ในกรอบประโยคทดสอบคำนามและคำกริยาอาการยอย) ได้ แต่เนื่องจากยังมีข้อแตกต่างอยู่
 คือ อาจจะเอาคำกริยาอาการยอยมาขยายคำนามในแนววลีได้ แต่จะเอาคำกริยาอาการ
 ยอยมาขยายคำสรรพนามไม่ได้ เช่น

เสื้อเกาตัวนั้น

กล่าว เกา ขยายคำนามคือ เสื้อ ได้

เธอยอมคนนั้น

กล่าว ยอม ขยายคำสรรพนาม คือ เธอ ไม่ได้

5. คำช่วยกริยา

คำใดก็ตามที่ปรากฏแทนที่คำว่า แล้ว และ กำลัง ในกรอบประโยคทดสอบคำนามและ
 คำกริยา¹ ทั้ง 3 ชนิดได้ เรียกว่า คำช่วยหลังกริยา และ คำช่วยหน้ากริยา ตามลำดับ

¹ ดูกรอบประโยคทดสอบคำนามและคำกริยาอาการยอย ในบทที่ 3 หน้า 66.

ตัวอย่าง

คำช่วยหลังกริยา เช่น เด็ก หลับ อยู่
 คำช่วยหน้ากริยา เช่น นาฬิกา เพิ่ง ตี

6. คำลักษณนาม

ในการกำหนดคำหมวดนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 6 ตำแหน่ง ดังนี้ คือ

นาม 2 กริยาอาการย่อย นี้ กริยาอาการ แล้ว

คำใดก็ตามที่ไม่ใช่คำนาม ซึ่งอาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ เรียกว่า คำลักษณนาม เช่น มีด เล่ม เด็ก นี้ ที่ อ แล้ว

7. คำบอกจำนวน

ในการกำหนดคำหมวดนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 6 ตำแหน่ง ดังนี้ คือ

นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม 5 ลักษณนาม

คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 5 ของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ เรียกว่า คำบอกจำนวน เช่น แม่ อยาก ไค ของ 3 อย่าง

8. คำบอกลำดับที่

ในการกำหนดคำหมวดนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 6 ตำแหน่ง ดังนี้ คือ

นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม ลักษณนาม 6

คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 6 ของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ เรียกว่า คำบอกลำดับที่ เช่น น้อง กำลัง เขียน จดหมาย ฉบับ ที่สี่

9. คำหน้าคำบอกจำนวน

ในการกำหนดคำหมวดนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 7 ตำแหน่ง ดังนี้ คือ

นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม 5 คำบอกจำนวน ลักษณนาม

คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 5 ของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ เรียกว่า คำหน้าคำบอกจำนวน เช่น แม่ จะ ซื้อ ตู้ อีก สอง ใบ

10. คำหลังคำบอกจำนวน

ในการกำหนดคำหมวดนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 7 ตำแหน่ง ดังนี้ คือ

นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม คำบอกจำนวน ลักษณะนาม 7
คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 7 ของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ เรียกว่า คำหลังคำบอก
จำนวน เช่น ช่าง จะ เอา ผ้า สาม หลา เท่านั้น

11. คำบอกกำหนด

ในการกำหนดคำบอกกำหนด 2 ชนิด อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 6 ตำแหน่ง ดังนี้ คือ

นาม คำบอกจำนวน ลักษณะนาม 4 กริยากรรม คำช่วยหลังกริยา
คำใดก็ตามที่ไม่ใช่คำกริยากรรมย่อย ซึ่งอาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 4 ของกรอบประโยค
ทดสอบนี้ได้ เรียกว่า คำบอกกำหนด

ตัวอย่าง

เสื้อ สอง ตัว นี้ ชัก แล้ว

เด็ก สาม คน นี้ เหนื่อย แล้ว

คำบอกกำหนดมี 2 ชนิด คือ คำบอกกำหนดเสียงตรี กับ คำบอกกำหนดเสียงโท

คำบอกกำหนดเสียงตรี มี 4 คำ คือ นี้ นั่น โน้น ไหน

คำเหล่านี้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยคทดสอบ ต่อไปนี้ได้

นาม ลักษณะนาม กริยากรรม คำช่วยหลังกริยา

เช่น มีด เล่ม นี้ ดับ แล้ว

คำบอกกำหนดเสียงโท มี 3 คำ คือ นี้ นั่น โน้น

คำเหล่านี้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งของว่าง ของกรอบประโยคทดสอบ ต่อไปนี้ได้

นาม กริยากรรม คำช่วยหลังกริยา

เช่น แก้ว นั่น ใส แล้ว

12. คำหน้ากริยา และ คำหลังกริยา

เรียกตามตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับคำกริยา มีลักษณะพิเศษ คือ จะไม่ลงเสียงหนัก และ

จะไม่ปรากฏตามลำพังโดยไม่มีคำกริยาอยู่ด้วย ที่จัดให้เป็นคำหน้ากริยา มี 2 คำ
คือ ไป มา ส่วนคำหลังกริยา มี 4 คำ คือ ไป มา ไว้ เสีย

ตัวอย่าง

คำหน้ากริยา เช่น ไปหาเพื่อน
มารับน้อง

คำหลังกริยา เช่น ออกไปนอกบ้าน
เขามาข้างใน
เก็บไว้ในกระเป๋า
นอนเสีย

13. คำบุพบท

ในการกำหนดคำหมวดนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 5 ตำแหน่ง 2 กรอบ ดังนี้คือ

ก. นาม กริยากรรม คำช่วยหลังกริยา 4 นาม

ข. นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม 4 นาม

คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 4 ของกรอบประโยคทดสอบ ก. หรือ ข. กรอบใดกรอบ
หนึ่งได้ เรียกว่า คำบุพบท เช่น

ก. ผ้า ตาก อยู่ หลัง บ้าน

ข. เรือ กำลัง แล่น ใต้ สะพาน

14. คำเชื่อม ซึ่งใดแก่

ก. คำเชื่อมนาม มี 4 คำ คือ กะ กับ หรือ ของ

คำเหล่านี้ปรากฏระหว่างคำนาม 2 คำ และไม่ลงเสียงหนัก

เช่น ชอบกะส้มซัดแล้ว

เสื้อกะกางเกงพวกนี้ยังใหม่

จะทานหมูหรือเนื้อ

ปากกาของนิคหายไปไหน

ข. คำเชื่อมกริยา มีคำเดียว คือ ให้ คำนี้ปรากฏระหว่างคำกริยา 2 คำ และไมลงเสียงหนัก

เช่น   จดหมายฉบับนี้ต้องอ่านให้ดี
                          รองเท้านี้จะซัคให้มัน

ค. คำเชื่อมสัมพันธ มี 2 คำ คือ ที่ ซึ่ง คำเหล่านี้ไมลงเสียงหนัก ในการกำหนดคำชนิดนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 8 คำแห่ง ดังนี้คือ

นาม กริยากรรมย่อย 3 คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม กริยา
กรรม กริยาวิเศษณ์ คำที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 3 ของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ เรียกว่า
คำเชื่อมสัมพันธ

เช่น   บ้าน ใหญ่ ที่ กาลัง มี งาน สวย จัง
                          เรื่อง ใหญ่ ซึ่ง กาลัง เป็น ชาว แปลก ที่เดียว

15. คำลงท้าย

จะปรากฏท้ายประโยค หรือ หน้าคำลงท้ายอื่น เสียงวรรณยุกต์ และความสั้นยาวของสระ
ในคำจะเปลี่ยนไปตามชนิดของประโยค

ตัวอย่าง

คำลงท้ายในประโยคคำถาม เช่น ไปไหนจะ คำลงท้าย จะ มีวรรณยุกต์เสียงตรี
คำลงท้ายในประโยคคำตอบ เช่น ไปเที่ยวจะ คำลงท้าย จะ มีวรรณยุกต์เสียงโท

16. คำพิเศษ

ในการกำหนดคำหมวดนี้ อาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 6 คำแห่ง ดังนี้คือ

นาม ลักษณนาม บอกกำหนดเสียงตรี 4 กริยากรรม กริยาวิเศษณ์
คำโลกิคำที่ไม่ใช่คำลงท้าย ซึ่งอาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 4 ของกรอบประโยคทดสอบ
นี้ได้ เรียกว่า คำพิเศษ เช่น เด็ก คน นี้ ปกติ ธน เหลือเกิน

คำพิเศษ มีจำนวน 7 คำ คือ คำว่า ปกติ ธรรมดา น่ากลัว ที่จริง ส่วนมาก
โดยมาก โดยทั่วไป